

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z historii dla klasy 4 b oparte na treściach zawartych w podstawie programowej. Program nauczania historii „Wczoraj i dziś” autorstwa Tomasza Maćkowskiego wydawnictwa Nowa Era w roku szkolnym 2024/25 . Szkoła Podstawowa w Wierzchosławicach.

Marek Podraza

Wymagania na poszczególne oceny				
dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty				
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, historycy, legenda, baśń</i></p> <p>– rozróżnia przeszłość od współczesności</p> <p>– rozróżnia fikcję (np. baśń) od rzeczywistości historycznej</p> <p>– potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>dzieje, archeologia, źródła pisane, źródła materialne</i></p> <p>– rozróżnia pracę historyków i archeologów</p> <p>– potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych</p> <p>– wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki</p> <p>– dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych</p>	<p>– porównuje pracę historyków i archeologów</p> <p>– wskazuje różne przykłady źródeł pisanych i niepisanych</p> <p>– wyjaśnia potrzebę edukacji historycznej</p>	<p>– omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów</p> <p>– wskazuje pozapodręcznikowe przykłady różnych kategorii źródeł historycznych</p> <p>– przedstawia różne efekty pracy naukowców zajmujących się przeszłością</p>	<p>– potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie</p> <p>– przedstawia nowoczesne metody badania życia ludzi w przeszłości</p> <p>– ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna, patriotyzm</i></p> <p>– podaje przykłady świąt rodzinnych</p> <p>– podaje przykłady pamiątek rodzinnych</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>tradycja, drzewo genealogiczne, „mała ojczyzna”</i></p> <p>– przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny</p> <p>– wyjaśnia, czym jest patriotyzm</p> <p>– podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych</p>	<p>– wyjaśnia, czym jest genealogia</p> <p>– wskazuje na mapie Polski własną miejscowość, region, województwo i jego stolicę</p> <p>– podaje przykłady regionalnych tradycji</p> <p>– charakteryzuje własną „małą ojczyznę” na tle innych regionów</p>	<p>– wskazuje lokalne przykłady instytucji dbających o regionalną kulturę i historię</p> <p>– tworzy przewodnik po własnej miejscowości i regionie</p> <p>– charakteryzuje inne regiony państwa polskiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenie dbałości o tradycję regionalną</p>	<p>– przedstawia historyczną genezę regionu</p> <p>– wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu</p> <p>– ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo „wielkiej”</p>

<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: państwo, region, naród – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice – zna poprawną nazwę państwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>społeczeństwo, symbole narodowe, Polonia</i> – wymienia elementy współtworzące państwo – wymienia najważniejsze czynniki narodotwórcze – przedstawia polskie symbole narodowe – przedstawia najważniejsze święta państwowe – wskazuje na mapie stolicę państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje Polskę na mapie świata – wskazuje na mapie główne krainy historyczno-geograficzne Polski oraz największe miasta – rozróżnia pojęcia naród i społeczeństwo – przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych – wskazuje przykłady instytucji dbających o dziedzictwo narodowe – opisuje właściwy sposób zachowania względem symboli narodowych 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie świata największe zbiorowości Polonii – wyjaśnia, dlaczego należy szanować inne tradycje narodowe – przedstawia konsekwencje przynależności Polski do UE 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia genezę polskich symboli narodowych – wyjaśnia pojęcia: emigracja, uchodźcy – podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych (<i>data, tysiąclecie, wiek</i>) – umieszcza daty na osi czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia, okres p.n.e. i n.e</i> – zamienia cyfry arabskie na rzymskie – wyjaśnia, czym jest epoka historyczna – porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie (era, stulecie) 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje cezury czasowe epok historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne epoki historyczne – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery – wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie – poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e. – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery 	<ul style="list-style-type: none"> – samodzielnie przyporządkowuje wydarzenia stuleciom – oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er 	<ul style="list-style-type: none"> – przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: <i>początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków</i> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> – przy określeniu datacji wydarzenia posługuje się sformułowaniami: <i>początek, środek, koniec stulecia; półwiecze; przełom wieków</i> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych 	
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mapa, plan</i> – dostrzega różnice między mapą a planem 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda, symbol, róża wiatrów</i> – przygotowuje proste plany miejscowe – objaśnia symbole legendy mapy – odczytuje z mapy podstawowe informacje 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest kartografia – wyjaśnia, czym jest skala mapy – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną 	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje i wyciąga wnioski z mapy 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia elementy historii kartografii – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej

Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów

<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: plemię, Słowianie</p> <p>– wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: Piastowie</p> <p>– przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego</p> <p>– wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”</p> <p>– wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich</p>	<p>– wyjaśnić okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka</p> <p>– wymienia legendarnych protoplastów Mieszka</p> <p>– przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu</p> <p>– lokalizuje na mapie Gniezno, Poznań oraz inne główne grody w państwie Mieszka I</p> <p>– opisuje bitwę pod Cedynią</p>	<p>– charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego</p>	<p>– przedstawia najważniejsze odkrycia archeologiczne na ziemiach polskich</p> <p>– określa, jakie informacje może zdobyć historyk dzięki zastosowaniu metody dendrochronologicznej</p> <p>– omawia dokument <i>Dagome iudex</i></p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cesarz, arcybiskupstwo, koronacja, gród, wojowie</i></p> <p>– opisuje wygląd grodu średniowiecznego</p> <p>– wie, że Bolesław Chrobry był pierwszym królem Polski</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>misja, relikwie</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025</p> <p>– charakteryzuje postać św. Wojciecha</p> <p>– opisuje wygląd i uzbrojenie woja z drużyny książęcej</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datami: 997, 1002–1018</p> <p>– opisuje przebieg misji św. Wojciecha do Prusów</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego</p> <p>– wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie wizyty Ottona III w Gnieźnie dla państwa polskiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenie utworzenia samodzielnej metropolii kościelnej</p> <p>– wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego</p>	<p>– ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>duchowieństwo, zakon chrześcijański, mnich, klasztor</i></p> <p>– charakteryzuje wygląd mnichów</p> <p>– opisuje podstawowe zajęcia duchowieństwa zakonnego w średniowieczu</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>reguła zakonna, skryptorium, pergamin</i></p> <p>– podaje przykłady zakonów</p> <p>– opisuje życie wewnątrz klasztoru</p>	<p>– wymienia najstarsze zakony na ziemiach polskich</p> <p>– wyjaśnia, jak należy rozumieć zasadę obowiązującą benedyktynów <i>módl się i pracuj</i></p> <p>– opisuje wygląd średniowiecznych ksiąg</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób zakony przyczyniły się do rozwoju rolnictwa na ziemiach polskich</p>	<p>– charakteryzuje wkład duchowieństwa w średniowieczną kulturę</p> <p>– wyjaśnia znaczenie ksiąg i książek dla rozwoju wiedzy i nauki</p>	<p>– wskazuje przykłady lokalizacji najstarszych budowli zakonnych na ziemiach polskich</p> <p>– wyjaśnia, jakie są związki między działalnością zakonów a nauką historyczną</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>uniwersytet</i></p> <p>– wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”</p> <p>– opisuje wygląd średniowiecznego zamku</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>dynastia, uczta u Wierzyńka</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370</p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i></p>	<p>– wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego</p> <p>– opisuje zjazd monarchów w Krakowie</p> <p>– wyjaśnia cele oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej</p> <p>– wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego</p>	<p>– charakteryzuje oraz ocenia politykę wewnętrzną i zagraniczną prowadzoną przez Kazimierza Wielkiego</p> <p>– argumentuje, dlaczego Kazimierz Wielki stał się wzorem dobrego władcy</p>	<p>– porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego</p> <p>– wyjaśnia znaczenia panowania Kazimierza Wielkiego dla państwa polskiego</p>

<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, zbroja, herb, zamek</i> – opisuje wygląd średniowiecznego rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>paż, giermek, pasowanie, kopia, dziedziniec, fosa, baszta, most zwodzony</i> – wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem – opisuje wygląd średniowiecznego zamku – charakteryzuje turnieje rycerskie 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, w jaki sposób utrzymywali się rycerze – przedstawia powinności rycerskie – charakteryzuje kodeks rycerski 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>Jagiellonowie</i> – wie, kim był Władysław Jagiełło – wskazuje na mapie państwo polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>unia</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1385 – przedstawia główne konsekwencje unii w Krewie 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów – przedstawia okoliczności zawiązania unii polsko-litewskiej – wymienia postanowienia unii w Krewie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla obu państw 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia stosunek Litwinów do unii w Krewie – na podstawie mapy ocenia sytuację geopolityczną w Europie Środkowej po zawarciu unii
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>rycerz, miecz, herb</i> – opisuje wygląd i cechy rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>giermek, kopia, kodeks honorowy</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1410 – charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego – wyjaśnia powiedzenie: <i>polegać jak na Zawiszy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rycerski kodeks honorowy – przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym zajmuje się heraldyka – wyjaśnia charakter obyczajowości i kultury rycerskiej – przedstawia postanowienie pokoju toruńskiego oraz skutki bitwy pod Grunwaldem 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia genezę i charakteryzuje różne zakony rycerskie – podaje przykłady różnych herbów
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>astronom, obserwacje</i> – wie, kim był Mikołaj Kopernik 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>astronomia, diecezje, ekonomia</i> – wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grobowiec – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika – wyjaśnia, czym jest nauka i jakie cechy musi spełniać wiedza naukowa – opisuje, w jaki sposób zrekonstruowano wygląd Mikołaja Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: układ heliocentryczny – wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół

Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej

<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i></p> <p>– określa epokę, w której żył Jan Zamoyski</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman, akademia</i></p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego</p>	<p>– zna królów Polski: Stefana Batorego i Zygmunta II Augusta</p> <p>– opisuje państwo polskie rządzone przez szlachtę w XVI w.</p> <p>– charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa</p> <p>– wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i></p>	<p>– wyjaśnia różnice między monarchią dynastyczną a elekcyjną</p> <p>– przedstawia zagrożenia dla państwa polskiego wynikające z systemu wolnej elekcji</p> <p>– wskazuje na mapie Zamość</p>	<p>– wyjaśnia, jakie cechy powinien mieć mąż stanu</p> <p>– charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, husaria, Jasna Góra</i></p> <p>– opisuje wygląd i uzbrojenie husarii</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, wielki wezyr, odsiecz</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683</p> <p>– wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów</p> <p>– zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania</p>	<p>– przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry</p> <p>– wskazuje na mapie: Szwecję, Jasną Górę, Turcję, Chocim, Wiedeń</p> <p>– wyjaśnia powiedzenie: <i>Polska przedmurzem chrześcijaństwa</i></p>	<p>– wyjaśnia, jakie były przyczyny klęski Polaków w pierwszej fazie potopu szwedzkiego</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego wojny XVII wieku przyczyniły się do osłabienia Rzeczypospolitej</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>encyklopedia, edukacja, reformy</i></p> <p>– wyjaśnia, w jakim celu wprowadzane są reformy państwa</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Szkola Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe</i></p> <p>– wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października</p>	<p>– charakteryzuje sytuację państwa polskiego w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania</p>	<p>– wskazuje przykłady zabytków doby oświecenia w kraju i w regionie</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”</p> <p>– wyjaśnia znaczenie powołania Komisji Edukacji Narodowej dla państwa polskiego</p>	<p>– wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– proponuje własne reformy w państwie oraz edukacji i wyjaśnia ich celowość</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>rozbiory, powstanie</i></p> <p>– wymienia państwa, które dokonały rozbiorów</p> <p>– przedstawia cel powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, kosynierzy</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 3 maja 1791 r., 1794, 1795</p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki</p>	<p>– charakteryzuje postać i dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego</p> <p>– przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja</p> <p>– opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja została ogłoszona świętem narodowym</p> <p>– charakteryzuje program polityczno-społeczny Tadeusza Kościuszki</p> <p>– wyjaśnia przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej</p> <p>– podaje przykłady i ocenia różne postawy Polaków w okresie rozbiorów (w tym</p>

<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>hymn państwowy</i></p> <p>– zna nazwisko autora hymnu państwowego</p> <p>– potrafi objaśnić pierwszą zwrotkę i refren hymnu</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>emigracja, legiony</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datą: 1797</p> <p>– charakteryzuje postaci oraz dokonania gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego</p>	<p>– przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiorze</p> <p>– opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady</p> <p>– wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym</p>	<p>– przedstawia dalsze losy Legionów Polskich we Włoszech</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona</p>	<p>– charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte</p> <p>– ocenia, czy Napoleon spełnił pokładane w nim przez Polaków nadzieje</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zabory, zabór rosyjski, wojna partyzancka</i></p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie</p> <p>– charakteryzuje taktykę walki partyzanckiej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>działalność konspiracyjna, branka, dyktator, zesłanie</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864</p> <p>– pokazuje na mapie zasięg zaboru rosyjskiego</p> <p>– charakteryzuje postać i dokonania Romualda Traugutta</p>	<p>– charakteryzuje sytuację narodu polskiego w zaborze rosyjskim</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną</p> <p>– opisuje charakter i przebieg powstania styczniowego</p> <p>– przedstawia skutki powstania</p>	<p>– opisuje funkcjonowanie państwa powstańczego</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło</p> <p>– ocenia postawę Polaków pod zaborem rosyjskim</p>	<p>– porównuje powstanie styczniowe z innymi powstaniami</p> <p>– przedstawia różne metody walki o polskość</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat, Nagroda Nobla</i></p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy nie mogli odbywać edukacji w języku polskim</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Uniwersytet Latający</i></p> <p>– charakteryzuje, na czym polegało tajne nauczanie</p> <p>– charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie</p> <p>– wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla</p>	<p>– porównuje szkolnictwo XIX-wieczne i współczesne</p> <p>– wyjaśnia, jak funkcjonował Uniwersytet Latający</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego M. Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji</p> <p>– przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla</p>	<p>– wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla</p> <p>– opisuje swoją ulubioną dziedzinę naukową i jej wybitnego przedstawiciela</p> <p>– wyjaśnia rolę nauki w rozwoju cywilizacyjnym</p>	<p>– opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej</p>
Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce				

<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>II Rzeczpospolita</i></p> <p>– wskazuje na mapie obszar II RP</p> <p>– wie, kiedy i z jakiej okazji obchodzimy święto państwowe w dniu 11 listopada</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>I wojna światowa, Naczelnik Państwa</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r., 15 sierpnia 1920 r.</p> <p>– charakteryzuje postać Józefa Piłsudskiego</p>	<p>– charakteryzuje działalność Józefa Piłsudskiego przed I wojną światową</p> <p>– wyjaśnia sytuację państw zaborczych po wybuchu I wojny światowej</p> <p>– przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym</p> <p>– wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego</p>	<p>– opisuje trudności polityczne w odbudowie państwa polskiego</p> <p>– ocenia znaczenie Bitwy Warszawskiej</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego w rocznicę Bitwy Warszawskiej Wojsko Polskie obchodzi swoje święto</p> <p>– omawia wydarzenia, które miały wpływ na kształtowanie się granic II Rzeczypospolitej</p>	<p>– wyjaśnia sytuację geopolityczną w Europie powstałą w wyniku I wojny światowej</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>II RP, ulani</i></p> <p>– przedstawia głównodowodzącego wojsk polskich w bitwie pod Warszawą</p> <p>– odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>komunizm, bolszewicy, cud nad Wisłą</i></p> <p>– zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego</p>	<p>– wyjaśnia genezę wojny o wschodnią granicę II RP</p> <p>– omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej</p> <p>– ocenia postawę ludności polskiej wobec sowieckiego zagrożenia</p> <p>– charakteryzuje mit „cudu nad Wisłą”</p>	<p>– wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką</p>	<p>– wyjaśnij, kiedy i w jaki sposób bolszewicy przejęli władzę w Rosji</p> <p>– podaje przykłady współcześnie istniejących krajów komunistycznych oraz opisuje życie ich mieszkańców</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>port, przemysł, minister, bezrobocie</i></p> <p>– wskazuje na mapie Polski Gdynię</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>eksport, import, okręg przemysłowy</i></p> <p>– charakteryzuje postać Eugeniusza Kwiatkowskiego</p> <p>– wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego</p>	<p>– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego</p> <p>– przedstawia dokonania Eugeniusza Kwiatkowskiego</p>	<p>– wyjaśnia, w jaki sposób rozwój gospodarczy wpływa na sytuację obywateli</p>	<p>– wyjaśnia rolę potencjału gospodarczego państwa we współczesnym świecie</p> <p>– wymienia najważniejsze ośrodki przemysłowe współczesnej Polski</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>okupacja</i></p> <p>– wie, kiedy i gdzie wybuchła II wojna światowa</p> <p>– opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>łapanki, Armia Krajowa, Szare Szeregi</i></p> <p>– zna wydarzenia związane z datami: 1 września 1939 r., 1 sierpnia 1944 r.</p> <p>– charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego</p>	<p>– opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem</p> <p>– ocenia postawę młodzieży polskiej pod okupacją</p>	<p>– charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego</p> <p>– przedstawia politykę okupantów wobec Polaków (mord katyński)</p>	<p>– podaje przykłady udziału żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej</p> <p>– przedstawia przebieg powstania warszawskiego</p>
<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>obozy koncentracyjne</i></p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni”</p> <p>– zna zbrodnie niemieckie popełnione na Żydach</p>	<p>– charakteryzuje postać i działalność Witolda Pileckiego</p> <p>– opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego państwo polskie znalazło się po II wojnie światowej w sowieckiej strefie wpływów</p>	<p>– wyjaśnia pojęcie: „suwerenność”</p> <p>– wyjaśnia pojęcie: „żelazna kurtyna” oraz jego genezę</p>

<ul style="list-style-type: none"> – opisuje politykę Niemiec wobec ludności żydowskiej – wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postaci Witolda Pileckiego, Danuty Siedzikówny – wyjaśnia, dlaczego dla wielu Polaków wojna się nie zakończyła – wyjaśnia pojęcie: „żołnierze niezłomni” 	<ul style="list-style-type: none"> – ocenia postawę Danuty Siedzikówny, ps. Inka 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działalność partyzantki antykomunistycznej – wyjaśnia dramatyzm wyboru postaw przez obywateli wobec państwa polskiego po II wojnie światowej 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać i działalność Ireny Sendlerowej – wymienia największe niemieckie obozy koncentracyjne
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i> – wie, kim był Karol Wojtyła – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat</i> – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla wiernych – wyjaśnia, dlaczego Jan Paweł II był darzony wielkim szacunkiem 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację społeczeństwa polskiego w czasach PRL – charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>
<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja, strajk</i> – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>związek zawodowy, „Solidarność”, stan wojenny, Okrągły Stół</i> – zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989 – wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych – zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę, Annę Walentynowicz, Andrzeja Gwiazdę, Jerzego Popiełuszkę 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność” – przedstawia główne postulaty „Solidarności” – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego – wyjaśnia symbolikę Okrągłego Stołu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską – podaje przykłady protestów Polaków przeciwko władzom komunistycznym – wyjaśnia, jaką rolę odegrał stan wojenny 	<ul style="list-style-type: none"> – opowiada o rywalizacji między Związkiem Sowieckim a Zachodem – wyjaśnia znaczenie i skutki rozmów Okrągłego Stołu

I Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia

Forma		Zakres treści	Częstotliwość	Zasady
1. Prace pisemne w klasie	sprawdziany pisemne (trwające 30 min lub dłużej)	• jeden dział lub połowa obszernego działu	minimum dwa w okresie	<ul style="list-style-type: none"> • zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem • adnotacja w dzienniku lekcyjnym • w miarę możliwości poprzedzone lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających
	kartkówki (trwające do 20 min)	zagadnienia z ostatniego tematu lekcji lub z trzech ostatnich tematów	• minimum jedna w okresie	• zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem
2. Prace domowe	pisemne	• materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu	Minimum jedna w okresie	• ocenie może podlegać wybiórczo kilka prac
	w innej formie	<ul style="list-style-type: none"> • prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli • prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych 		

3. Odpowiedzi ustne	• dana partia materiału , trzy ostatnie lekcje z wyjątkiem podsumowania działu	minimum jedna w okresie	• bez zapowiedzi
---------------------	--	-------------------------	------------------

II. Pozostałe ustalenia dotyczące sposobów bieżącego sprawdzania postępów ucznia

1. Sprawdziany pisemne

- Sprawdziany pisemne są obowiązkowe.
- Uczeń, który nie zgłosił się na sprawdzian z przyczyn usprawiedliwionych, musi przystąpić do niego w terminie ustalonym przez nauczyciela .
- Jeżeli nieobecność na sprawdzianie jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do niego na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
- Każdy uczeń na własną prośbę ma prawo pisać sprawdzian poprawkowy do tygodnia czasu od momentu otrzymania oceny (formę oraz termin ustala z nauczycielem , sprawdzian poprawiamy tylko raz.). Obie oceny są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa.

• Sposób oceniania sprawdzianów:

100% celujący

99–90% bardzo dobry

89–75% dobry

74–50% dostateczny

49–31% dopuszczający

30% niedostateczny

2. Kartkówki

Nieobecność ucznia na kartkówce nie zobowiązuje go do zaliczenia danej partii materiału.

3. Odpowiedzi ustne

- Przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel przekazuje uczniowi informację zwrotną.
- Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia jeden raz w półroczu. W przypadkach losowych, na prośbę rodzica, może być nieprzygotowany po raz drugi. O powyższym fakcie uczeń jest zobowiązany poinformować nauczyciela na początku lekcji.

III. Sprawdzenie i ocenianie sumujące postępy ucznia

Uczeń otrzymuje za swoje osiągnięcia w danym roku szkolnym oceny: śródroczną i roczną. Wystawia je nauczyciel na podstawie wagi ocen cząstkowych ze wszystkich form aktywności ucznia.

IV. Szczegółowy tryb odwołania się od oceny rocznej określa Statut Szkoły.